

AVUI

Un pla necessari

L'aprovació del pla de residus industrials, tot i que ha provocat algunes protestes lògiques de les poblacions més directament afectades, representa un pas molt important en la necessària racionalització del tractament dels residus industrials.

Catalunya genera anualment prop de quatre milions de tones de residus industrials, dels quals gairebé la meitat necessiten un tractament especial. Així mateix, la quantitat de residus tòxics és enorme —prop de mig milió de tones anuals—, de manera que allò que costa de comprendre és com s'ha pogut anar passant tants anys sense una actuació més ràpida i decidida.

És evident que cada vegada hi ha una consciència que exigeix més respecte cap al medi natural, tant si s'expressa per la via ecologista més radical com si simplement exigeix una protecció raonable del medi ambient, a la qual cal donar resposta amb efectivitat. En aquest terreny, és evident que partim d'una posició francament endarrerida, que es corresponia també amb una escassa consciència social del problema. Per això, el camí a fer ha estat potser més llarg, i encara caldrà afrontar noves actuacions per completar una política de medi ambient completament homologable amb la dels països europeus més avançats.

Les resistències dels afectats per la situació dels nous abocadors i plantes físico-químiques són, com deïem, lògiques. Massa sovint la pràctica política en aquest tipus de qüestions ha estat desconsiderada cap als qui havien de suportar uns serveis que d'altra banda acostumaven a crear més problemes que no pas els que s'havien anunciat. La confiança cap a determinades actuacions delicades cal anar-la guanyant de mica en mica, i no es pot exigir als afectats la fe del carboner. Al contrari, una pedagogia de la decisió política cada vegada farà més falta en aquest tipus d'actuacions que són impopulars per naturalesa, però que els poders públics responsables ja no poden anar ajornant més.

Els especialistes afirmen que el pla aprovat respon a un plantejament seriós i ben fet, que reuneix les garanties tècniques suficients i que pot donar lloc a un mínim de molèsties. És un primer pas fonamental. Però immediatament cal també assegurar que de tot el pla se'n farà una aplicació correcta, que s'ajustarà al que hem convingut, perquè allò que era un projecte òptim no acabi essent una realitat a mitges.

La Generalitat farà una inversió per dur a terme aquest pla, que s'acosta als dotze mil milions. No es tracta, doncs, d'una actuació aïllada, parcial, sinó que fins i tot va més enllà del simple tractament dels residus, en el sentit que preveu un programa d'ajuts econòmics perquè les indústries que ho necessitin puguin fer un tractament en origen dels residus que generen.

I aquí és on hi ha una altra reflexió a fer, que és de més abast, però que no pot deixar-se de banda. I és la de la ne-

cessitat de previsions a mig i llarg termini del creixement d'aquest tipus d'indústries altament contaminants, i d'altres no tan perilloses però que generen una gran quantitat de residus de difícil reciclatge. Perquè, de fet, el tractament a posteriori dels residus és necessari quan ja s'han produït. Però convindria que es potenciés la investigació adequada per reduir des del mateix procés de producció l'aparició d'aquests residus.

D'altra banda, com se sap, el problema de les deixalles no s'acaba amb les de tipus industrial, sinó que té una continuació greu en les de tipus domèstic. En aquest terreny, que ja no pertany directament a les competències del govern de la Generalitat, sinó als governs municipals, també cal reconèixer que encara som en un estadi de resolució completament insatisfactori. Aquí, la recollida selectiva de deixalles no passa de ser un projecte que tothom considera poc més que utòpic. I en definitiva, una bona consciència ecològica o mediambiental hauria de començar per exigir la solució precisament d'aquells problemes que es presenten més directament.

Ara s'acaba de fer un pas de gegant en un dels aspectes més preocupants i cal confiar que el pla aprovat tindrà una realització puntual, dins els terminis previstos, i que permetrà un control més efectiu sobre les indústries que generen aquests residus. Però també és d'esperar que, resolts els problemes d'urgència, es fomenti la reflexió necessària per a un replantejament més global de la relació conflictiva que fins ara ha establert el progrés industrial amb la conservació del medi ambient.

Els residus

VICENÇ VILLATORO

Quan veus que una gent protesta perquè li volen posar un abocador de porqueries al costat de casa i penses la gràcia que et faria que t'el possessin al costat de casa teva, és inevitable sentir una simpatia prèvia per la protesta. Ara, també és inevitable pensar que, amb simpatia o sense, una cosa és evitar rebre la porqueria al costat de casa i una altra de molt diferent solucionar el problema real de què fem amb la porqueria. És comprensible que ens anem passant els uns als altres la patata calenta d'allò que ningú no vol, però a algun lloc han d'anar a parar les escombraries. O som capaços de no produir-ne o alguna cosa n'hem de fer. És un peatge d'un tipus de societat que produeix residus i el problema és que el peatge queda gairebé necessàriament desequilibrat i mal repartit. Però com a debat col·lectiu no podem tractar la qüestió dels residus com una mena d'apestament que tothom intenta de col·locar al veí per treure-s'ho de sobre.

En les protestes —que ja he dit que em semblen lògiques i, d'entrada, compartibles— contra el pla de residus industrials de la Generalitat hi he trobat a faltar això: la superació d'una certa fase geogràfica, d'un "a nosaltres no" tan comprensible com insuficient. Molt bé, a nosaltres no, però on amb més raó? De quina manera amb més raó? No dubto que hi siguin, aquests arguments, però s'han ensenyat poc. Ha semblat a estones una simple oposició d'aquells a qui els ha tocat, en termes de "ja li podia haver tocat a un altre". I això és sentimentalment normal, però políticament poc presentable.

En aquest sentit, l'actuació dels grups ecologistes em sembla coherent. Ells estan per una alternativa global en la qual no es generin residus industrials i saben que això vol dir renunciar a coses que fins ara s'han considerat progrés i a rajustar la manera de viure de la gent. D'acord. Però tothom hi participa, en aquesta alternativa global? Tothom qui està en contra d'un abocador al costat de casa estaria també contra un abocador al costat de casa d'un altre? Si volem sortir del carreró tancat d'anar-nos passant les amenaces d'abocador fins a esperar trobar algun amenaçat que no piuli prou, hem de fer un plantejament més global. O trobar llocs on objectivament els abocadors siguin menys perjudicials per al conjunt de la població o explicar les alternatives als abocadors, si n'hi ha. El que no és possible és exigir una societat que per ser com és produeix porqueria i intentar encolomar-la als altres. Em sembla que aquest ha de ser el marc d'un diàleg imprescindible.

President: Max Cahner
Director: Albert Viladot

Subdirectors: Josep Playà (Informació); Xavier Barbé (Tancament); Àngela Vinent (Suplements); Salvador Cardús (Opinió).
Àrees: Miquel Àngel Violan (Política); Josep Playà-Maset (Societat); Lluís Martínez (Economia); Àngel del Castillo (Esports); Pere Tió (Cultura i Espectacles); Agustí Pons (Opinió); Pere Prats (Disseny); Ricard Fité (Edició).
Seccions: Antoni Reig (Món); Lluís Bou (Països Catalans); Jordi Capdevila (Espanya); Carles Capdevila (Societat); Maria Favà (Barcelona); Josep Català (Ciència); Dolores Palau (Cultura); Santiago Riera (Ràdio i Televisió); Bru Noya (Esports); Lluís Bonada (Entrevistes); Joan Caballé (Compaginació); Jordi Mestre (Fotografia); Albert Pla (Edició).
Delegació a Madrid: Josep M. Sanmartí (cap)

Gerent: Lluís de Carreras
Departament d'Administració: director, Josep Planas; cap de Publicitat, Pere Ponz i Agut; cap de Comptabilitat, Jaume Serrà
Departament Tècnic i de Producció: director, Joan Tió. Tallers: regent, Manel Navarro
Departament d'Organització: director, Joan Peyretó
Departament de Promoció i Distribució: director, Josep Roig; cap de Subscripcions, Josep Corell; cap de Distribució, Carles Terol

Redacció, administració, publicitat i fotocomposició: Consell de Cent, 425. Telèfon: 246 60 00. Télex: 54063. 08009 Barcelona
Impressió: Indústria, 522, 08912 Badalona. DLB 20 249-1976

La difusió d'aquest diari està controlada per l'Oficina per a la Justificació de la Difusió (OJD)

Qüestions de publicitat

PILAR RAHOLA

No es pot considerar, de cap manera, que una campanya publicitària institucional sigui innocent i respongui només a les necessitats i a l'estètica del màrqueting. De fet, cap campanya publicitària és innocent. Tot i que el màrqueting té lleis pròpies que dibuixen estratègies concretes, que matisen, acoten o posen l'accent en aspectes determinats del concepte que ha endegat la campanya, també és cert que traïx, amb exquisida transparència, els punts forts i els vulnerables d'aquest mateix concepte. La intenció que impulsa una campanya es pot embellir, camuflar, ressaltar o despistar, però malgrat tot, es palpa. Es palpa, és clar, si no s'ha optat obertament per la mentida, la qual cosa, per sort, no és pràctica habitual.

Es palpava intenció —crec que excel·lent intenció— en el *Som 6 milions* i en el *Barcelona més que mai*, dos lemes d'una tal oportunitat que segurament deuen haver passat a la història de la publicitat política, si és que aquesta acumula història. A banda de la venda del producte o fins i tot de la imatge que es vol projectar, la publicitat política tendeix a ser un excel·lent aparador de la ideologia, de la concepció ètica que hi ha darrere.

I potser d'això em queixo en un cas concret. Em queixo de la mentalitat que es desprèn d'un lema que em sembla tan desafortunat, i tan antipublicitari, que se'm fa difícil encabir-lo en una concepció publicitària. Sembla el contrari del que vol ser. Sembla gairebé la campanya d'un grup opositor disposat a fer explícita alguna mentalitat que, d'existir, hauria d'anar camuflada. Em refereixo a aquest anunci de l'Institut Català de la Dona que omple mitja plana de diaris amb aquesta frase solemne: "La dona pot fer-ho." Una de dues: o algú es diverteix publicitant obvietats, o algú encara creu que cal dir una cosa com aquesta perquè no està clara. I l'efecte que fa, ni que no ho digui així, és que qui primer no ho té clar és qui endega la campanya.

Crec sincerament que aquesta publicitat evidencia un problema que el govern no només no té resolt, sinó que no té plantejat amb criteris moderns. La campanya traïx una mica això: una mena de paternalisme de principis de segle que passa de puntetes sobre les senyores, que les acomoda en un magnífic segon pla i que dubta de la totalitat de les seves capacitats. La falta de confiança en els còrrics femenins —que no abunden en els llocs de poder reals se sumaria a aquesta percepció. Dir a aquestes alçades que "la dona pot fer-ho" quan per sort ja fa temps que la dona ho fa cada dia, em sembla força tronat i un punt insultant. I em sembla preocupant que sigui justament un Institut de la Dona qui rebaixi a la categoria de novetat i gairebé de súplica allò que molts creïem que era una evidència.